

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/190/99

OPINIE O PRAWNYCH GWARANCJACH RÓWNOŚCI PŁCI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Zdaniem większości respondentów (74%) problem nierówności płci jest sprawą ważną. Jednak przeciwnicy specjalnej ustawy gwarantującej kobietom i mężczyznom takie same prawa niemal dwukrotnie przeważają nad jej zwolennikami (odpowiednio 60% i 32%).
- Ponad jedna trzecia ankietowanych (35% ogółu i 38% kobiet) zetknęła się z przejawami dyskryminacji kobiet w Polsce. Wśród podawanych przykładów tego zjawiska najczęściej wymieniano nierówne szanse na rynku pracy: niższe wynagrodzenia, gorsze stanowiska, utrudniony awans zawodowy, większe trudności w znalezieniu pracy i większe zagrożenie bezrobociem.
- W opinii większości badanych (63% ogółu i 68% kobiet) pomysł, aby ustawowo zagwarantować kobietom odpowiednią liczbę miejsc na listach kandydatów do Sejmu, Senatu i samorządów, jest dobry. Przeciwnego zdania jest 27% respondentów.
- Zwiększenie udziału kobiet w rządzie aprobuje ponad dwie piąte respondentów (43%), a mniej więcej co trzeci badany uważa również, że więcej kobiet niż obecnie powinno zajmować kierownicze stanowiska w administracji państwowej (33%), partiach politycznych (35%), przedsiębiorstwach przemysłowych (33%) i sądownictwie (31%). Liczba kobiet wyrażających takie opinie jest w każdym przypadku o kilkanaście punktów procentowych wyższa od liczby mężczyzn.

Od dłuższego czasu w Polsce toczy się dyskusja o równości płci w życiu zawodowym i publicznym. Rozpoczął ją zgłoszony przed dwoma laty przez Parlamentarną Grupę Kobiet projekt ustawy o równym statusie kobiet i mężczyzn, który przewidywał m. in. parytetowy udział ich przedstawicieli we władzach publicznych, zakaz dyskryminacji kobiet w pracy, weryfikację podręczników pod kątem równości płci, stworzenie urzędu rzecznika ds. równego statusu płci. Mimo że uchwalenie tej ustawy, a także próba powołania sejmowej komisji równego statusu kobiet i mężczyzn nie powiodły się, to problem równości płci pozostał wciąż aktualny. Ostatnio o swoje prawa upomniały się członkinie SLD, które domagają się, by w statucie partii zapisać, iż w jej władzach i na listach wyborczych co najmniej trzydzieści procent muszą stanowić kobiety. Podobną propozycję, dotyczącą wszystkich partii, zgłosiła UW.

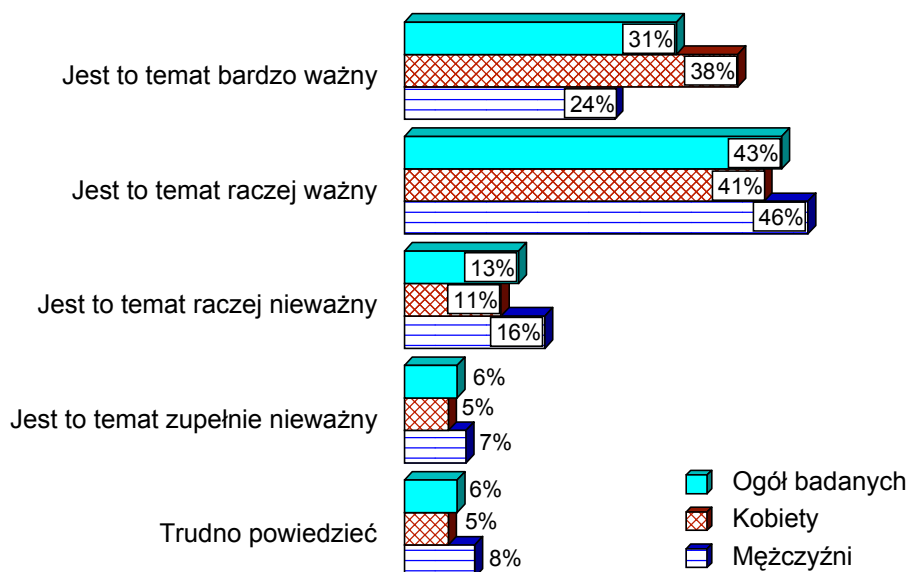
Poglądy Polaków na temat udziału kobiet w życiu publicznym oraz ustawy o równości płci już po raz kolejny były przedmiotem sondażu CBOS¹. Zapytaliśmy także o postrzeganie dyskryminacji kobiet w życiu codziennym.

CZY KOBIECY W POLSCE SĄ DYSKRYMINOWANE?

Trzy czwarte ogółu ankietowanych (74%) uznaje sejmową debatę dotyczącą pozycji kobiet w Polsce za ważną, tylko nieliczni (6%) uważają, że jest to temat zupełnie bez znaczenia.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (114), 10-15 listopada ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1089).

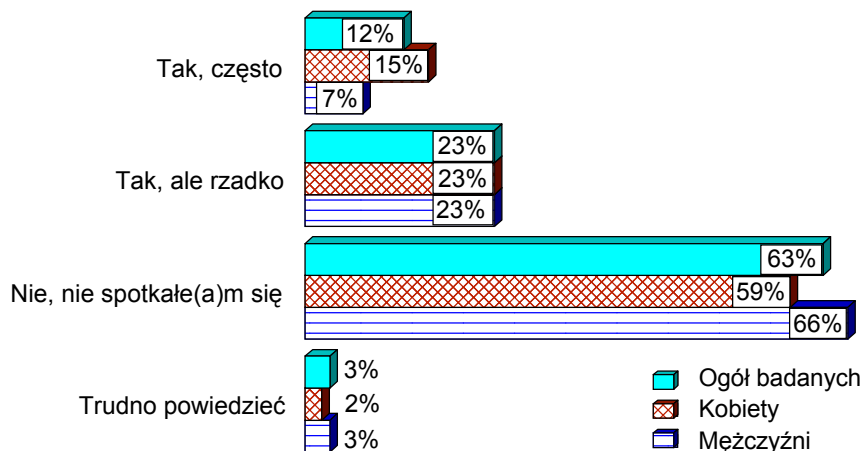
RYS. 1. W SEJMIE ODBYŁA SIĘ BURZLIWA DEBATA DOTYCZĄCA POZYCJI Kobiet W POLSCE. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY JEST TO TEMAT WAŻNY CZY TEŻ NIE?

Respondentki częściej niż respondenci sądzą, że problemy dotyczące pozycji kobiet są ważne. Trzeba jednak zaznaczyć, iż odnotowane różnice świadczą o tym, że debata o równości płci jest problemem ogólnospołecznym, a nie tylko upominaniem się kobiet o ich prawne gwarancje w tej dziedzinie. Wprawdzie istnieją pewne społeczne zróżnicowania opinii na ten temat, ale na podkreślenie zasługuje raczej to, iż uznanie powagi problemu przeważa we wszystkich grupach społeczno-zawodowych, bez względu na wiek, płeć, wykształcenie i miejsce zamieszkania ankietowanych.

Wprawdzie większość badanych uważa, że sytuacja kobiet jest problemem ważnym, jednak osoby spotykające się z przejawami dyskryminacji ze względu na płeć pozostają w mniejszości. Niemal trzy piąte kobiet (59%) i dwie trzecie mężczyzn (66%) nie zetknęło się z tym zjawiskiem.

RYS. 2. CZY ZETKNAŁ(ĘŁA) SIĘ PAN(I) W POLSCE Z PRZYPADKAMI DYSKRYMINACJI KOBIECZNYCH CZY TEŻ NIE?

Pełniejszy obraz społecznego zróżnicowania opinii o przejawach dyskryminacji kobiet można uzyskać z porównania deklaracji kobiet i mężczyzn osobno wyróżnionych ze względu na wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania. Warunki materialne nie różnicują poglądów w tej sprawie.

Tabela 1

	Czy zetknął(ęła) się Pan(i) w Polsce z przypadkami dyskryminacji kobiet czy też nie?					
	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
	w procentach					
Ogółem	38	30	59	66	2	3
Wiek						
18 - 24 lata	45	28	54	69	1	4
25 - 34	57	44	42	57	1	0
35 - 44	33	30	67	66	1	3
45 - 54	40	30	58	69	3	1
55 - 64	27	28	71	65	1	7
65 lat i więcej	30	21	64	76	7	3
Miejsce zamieszkania						
Wieś	29	18	68	78	2	4
Miasto do 20 tys.	21	34	74	62	4	4
- 20 - 100 tys.	47	30	51	68	3	2
- 101 - 500 tys.	46	47	51	52	2	0
- 501 tys. i więcej ludności	53	41	46	56	1	3
Wykształcenie						
Podstawowe	26	24	70	71	3	4
Zasadnicze zawodowe	27	21	67	76	5	3
Średnie	46	43	53	55	1	2
Wyższe	61	36	39	65	0	0

Z przypadkami dyskryminacji kobiet częściej stykały się osoby do 34 roku życia niż starsze, natomiast kobiety w wieku do 34 lat - znacznie częściej niż mężczyźni. Miejsce zamieszkania różnicuje opinie na ten temat w sposób nieregularny, a z dyskryminacją kobiet zetknęła się ponad połowa mieszkanek największych miast (53%). Z przejawami nierówności płci częściej stykały się osoby z wykształceniem co najmniej średnim niż z podstawowym czy zawodowym, najczęściej zaś kobiety z wyższym wykształceniem (61%). Ten wynik nie zaskakuje, jako że w życiu zawodowym ta kategoria kobiet najczęściej doświadcza nierównego traktowania z mężczyznami. Skądinąd wiadomo, że kobiety stanowią tylko jedną trzecią osób zajmujących kierownicze stanowiska w sektorze publicznym, a ich wynagrodzenie nie przekracza 66-80% pensji mężczyzn². O tym, że są to sprawy najczęściej doświadczane, świadczą spontanicznie wymieniane przez respondentów przykłady przejawów dyskryminacji kobiet w odpowiedzi na pytanie otwarte.

Tabela 2

Proszę podać przykłady dyskryminacji kobiet, z jakimi się Pan(i) zetknął(ęła)?	Ogół badanych (N= 1089)	Osoby, które zetknęły z dyskryminacją kobiet (N=376)		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
	w procentach			
Niższe wynagrodzenia, zarobki	14	39	41	35
Gorsze szanse na awans zawodowy, niski odsetek kobiet na stanowiskach kierowniczych, „gorsze stanowiska”	10	30	29	31
Trudności w znalezieniu pracy, brak pracy, zagrożenie bezrobociem, „kobiety są zwalniane jako pierwsze”	9	26	32	17
Brak dostępu do niektórych zawodów, np. jako kierowca, pilot	3	7	5	10
Kobiety we władzach i życiu politycznym: brak kobiet w rządzie, Sejmie, na stanowiskach państwowych, „odrzućcie kobiety w wyborach”	2	4	5	4
W pracy - ogólnie, bez wyszczególnienia o jaki rodzaj dyskryminacji chodzi	2	6	6	6
Przemoc, bicie i inne problemy rodzinne	1	6	7	6
Lekceważący stosunek do kobiet, wulgarność, poniżanie	1	4	5	4
Molestowanie seksualne	poniżej 1	2	2	2
Konieczność godzenia pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi	poniżej 1	1	1	2
Problemy związane z aborcją (zakaz, wymuszanie)	poniżej 1	1	0	2
Dyskryminacja w szkołach, na uczelniach	poniżej 1	1	0	2
Inne problemy	2	5	3	8

² Dane przytoczone za „Gazetą Wyborczą” z dnia 27-28 listopada ‘99, notka - *Kobiety w Polsce*.

Przypomnijmy, że niemal dwie trzecie badanych (63%) nie zetknęło się w życiu codziennym z przypadkami dyskryminacji kobiet. Nic więc dziwnego, że trzy piąte respondentów (60%) uważa, że nie jest potrzebna żadna nowa ustawa o równości płci i wystarczy konstytucyjna gwarancja ochrony praw kobiet. Co trzeci ankietowany (32%) jest przeciwnego zdania, a mniej więcej co dziesiąty nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie. W ciągu ostatnich dwóch lat odsetek zwolenników wprowadzenia odrębnej ustawy o równości płci wzrósł o 7 punktów, przy w zasadzie stabilnej liczbie jej przeciwników.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, potrzebna jest odrębna ustawa gwarantująca kobietom i mężczyznom takie same prawa oraz równe traktowanie w życiu publicznym, rodzinnym i w pracy, czy też wystarczy zapis o równości płci w konstytucji?	'97	'99		
	Ogółem	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
	w procentach			
Tak, jest potrzebna nowa ustawa - zapis o równości płci w konstytucji jest niewystarczający dla ochrony praw kobiet	25	32	36	26
Nie, nie jest potrzebna nowa ustawa, wystarczy zapis o równości płci w konstytucji	62	60	54	66
Trudno powiedzieć	13	9	10	8

Ciekawe, że chociaż wśród kobiet, które zetknęły się z przypadkami dyskryminacji przedstawicielek swojej płci, najliczniejszą grupę stanowiły panie z wyższym wykształceniem, to właśnie one najczęściej uważają, że specjalny zapis o równości kobiet i mężczyzn jest zbędny (73%). Ogólnie można stwierdzić, że osoby z wyższym wykształceniem (79%), a także przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (80%) częściej niż inne grupy społeczne i zawodowe deklarują, że są przeciwnikami takiej ustawy, uznając, iż konstytucyjny zapis o równości płci jest wystarczający.

KOBIETY W ŻYCIU PUBLICZNYM

Ustawowe zagwarantowanie przedstawicielom obu płci odpowiedniej liczby miejsc na listach wyborczych pozwoliłoby - zdaniem projektodawców - na wyrównanie szans kobiet i mężczyzn w dostępie do stanowisk państwowych, samorządowych i partyjnych oraz innych ważnych funkcji. Większość ankietowanych, bez względu na płeć, a próbuje pomysł regulacji prawnych w tym zakresie.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, pomysł, aby w wyborach ustawowo zagwarantować kobietom odpowiednią liczbę miejsc na listach kandydatów do Sejmu, Senatu i samorządów jest:	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
	w procentach		
- dobry	63	68	57
- zły	27	22	31
Trudno powiedzieć	10	10	11

Tylko w dwóch grupach: wśród osób z wyższym wykształceniem oraz wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji przeciwnicy parytetu przeważają nad zwolennikami tego pomysłu. Przypomnijmy, że są to te same kategorie ankietowanych, które wyrażały sprzeciw wobec specjalnych - oprócz zapisu w konstytucji - ustaw o równości płci.

Mimo że w ciągu ostatnich kilku lat kobieta sprawowała urząd premiera, kandydowała do fotela prezydenckiego, to - w porównaniu z mężczyznami - nadal niewiele pań zajmuje eksponowane stanowiska na najwyższych szczeblach władzy państwowej, w administracji, w strukturach partyjnych czy związkowych.

O postrzeganie udziału kobiet w życiu publicznym pytaliśmy już kilkakrotnie. W stosunku do pomiaru sprzed dwóch lat mniej więcej taka sama liczba ankietowanych opowiada się za zwiększeniem uczestnictwa kobiet w życiu publicznym i politycznym. Wyraźnie natomiast umocniło się przekonanie, że nie ma potrzeby zmieniać obecnej sytuacji w tym zakresie. Zmniejszyły się też odsetki ankietowanych uznających, że w każdej z wymienionych sfer życia publicznego udział kobiet jest za duży.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, więcej, tyle samo czy też mniej kobiet niż obecnie powinno zajmować kierownicze stanowiska:	Więcej niż obecnie				Tyle samo				Mniej niż obecnie				Trudno powiedzieć			
	'92	'95	'97	'99	'92	'95	'97	'99	'92	'95	'97	'99	'92	'95	'97	'99
	w procentach															
- w rządzie	41	40	44	43	31	34	31	41	14	11	11	3	15	15	14	13
- w administracji państwowej	30	28	36	33	40	46	42	50	16	12	8	4	14	15	14	12
- w partiach politycznych	27	26	32	35	32	35	32	42	20	21	18	7	21	18	18	16
- w przedsiębiorstwach przemysłowych	23	22	31	33	38	44	41	46	21	16	12	6	18	17	16	15
- w sądownictwie	28	25	29	31	38	45	44	47	16	14	13	9	18	16	14	13

Najistotniejszym czynnikiem różnicującym opinie w tej sprawie jest płeć. Kobiety znacznie częściej niż mężczyźni uważają, że panie powinny mieć większy udział w rządzie (54% wobec 30%), administracji państwowej (40% wobec 25%), partiach politycznych (40% wobec 29%), przedsiębiorstwach przemysłowych (43% wobec 23%) oraz w sądownictwie (39% wobec 22%). Opinie o aktywności kobiet w większym lub mniejszym stopniu - w zależności od dziedziny życia publicznego, której dotyczą - zależą też od wieku, wykształcenia (zwłaszcza wykształcenia kobiet), miejsca zamieszkania, pozycji zawodowej oraz poglądów politycznych ankietowanych. Im respondentki są wyżej wykształcone, tym częściej aprobują większą aktywność kobiet w rządzie, natomiast wykształcenie nie różnicuje opinii mężczyzn w tej sprawie. Za większym udziałem kobiet w rządzie opowiada się 52% mieszkanek wsi i tylko 29% mężczyzn mieszkających na wsi. Największymi zwolenniczkami zwiększenia aktywności politycznej kobiet są panie deklarujące orientację lewicową (47%), które wyrażają tę opinię częściej niż mężczyźni o poglądach lewicowych (36%) i częściej niż przedstawicielki tej samej płci, ale identyfikujące się z prawicą (33%).

Większość ankietowanych sądzi, że debata na temat równości płci jest sprawą ważną. Wprawdzie przedstawiciele obu płci w większości deklarują, że osobiście nie zetknęli się z przypadkami dyskryminacji kobiet, ale jednocześnie znaczące odsetki kobiet i mężczyzn (odpowiednio: 38% i 30%) wskazują na różnego rodzaju przypadki łamania praw kobiet. Najczęściej dotyczą one nierówności w życiu zawodowym: niższego wynagrodzenia kobiet niż mężczyzn, mniejszych szans na awans zawodowy, większego zagrożenia bezrobociem i większych trudności w znalezieniu pracy.

W opinii ponad dwóch piątych badanych kobiety powinny mieć większy udział w rządzie, a jedna trzecia jest zgodna co do tego, że więcej niż obecnie kobiet powinno zajmować kierownicze stanowiska w administracji państwowej, przedsiębiorstwach

przemysłowych, wymiarze sprawiedliwości i partiach politycznych (od 31% do 35%). Prawdopodobnie dlatego większość badanych aprobuje pomysł określenia parytetu dla każdej płci na listach kandydatów do Sejmu, Senatu i samorządów.

Na uwagę zasługuje również fakt, że większość ankietowanych jest przeciwna specjalnej ustawie o równości płci. Największymi przeciwnikami takiej ustawy, a także określenia parytetowego udziału kobiet i mężczyzn na listach wyborczych są przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz osoby wykształcone, zwłaszcza zaś kobiety z wyższym wykształceniem. Są to te same grupy społeczne, które jednocześnie najczęściej deklarowały istnienie nierówności płci w Polsce. Można stąd wnosić, że w opinii tych grup rozwiązanie problemu dyskryminacji kobiet tkwi w lepszym niż dotychczas egzekwowaniu konstytucyjnych zapisów o równości płci oraz przemianach obyczajowych w tej dziedzinie.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy zetknął(ęła) się Pan(i) w Polsce z przypadkami dyskryminacji kobiet czy też nie? 1 - Tak, często; 2 - Tak, ale rzadko; 3 - Nie, nie spotkał(a)em się (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	23	63	3	1088
Płeć					
Mężczyźni	7	23	66	3	515
Kobiety	15	23	59	2	573
Wiek					
18-24 lat	10	26	61	2	156
25-34	17	33	49	1	191
35-44	8	24	66	2	222
45-54	10	25	63	2	200
55-64	16	12	68	4	139
65 lat i więcej	11	15	69	5	180
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	14	73	3	401
Miasto do 20 tys.	10	18	68	4	128
20 - 100 tys.	11	28	59	2	213
101 - 500 tys.	15	32	52	1	209
501 tys. i więcej mieszk.	15	33	50	2	136
Wykształcenie					
Podstawowe	11	14	71	4	308
Zasadnicze zawodowe	7	16	73	4	250
Średnie	13	31	54	2	415
Wyższe	17	32	51	0	115
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	32	56	0	91
Prac. umysł. niż. szczebla	12	35	53	0	119
Pracownicy fiz.- umysł.	17	39	40	4	62
Robotnicy wykwalifikowani	2	24	72	2	102
Robotnicy niewykwalifik.	12	23	65	0	35
Rolnicy	1	11	82	6	70
Pracujący na własny rach.	6	32	60	2	57
Bierni zawodowo					
Renciści	9	16	73	2	123
Emeryci	15	14	65	6	215
Uczniowie i studenci	19	31	48	1	63
Bezrobotni	14	16	69	1	90
Gospodynie domowe i inni	19	23	56	2	60
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	11	32	56	0	206
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	27	60	3	107
sekt. pryw. poza rolnict.	13	30	56	2	177
prywatnym gosp. rolnym	4	10	82	4	82
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	15	20	63	2	150
276 - 399	9	18	73	1	126
400 - 549	16	18	62	4	250
550 - 799	12	32	55	2	181
Powyżej 799 zł	12	31	57	0	152
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	22	64	3	328
Średnie	11	22	65	2	494
Dobre	13	27	58	2	266
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	12	74	4	64
Raz w tygodniu	12	19	66	2	568
1-2 razy w miesiącu	10	28	60	2	182
Kilka razy w roku	12	28	57	3	183
W ogóle nie uczestniczy	13	34	50	4	90
Poglądy polityczne					
Lewica	12	21	64	3	254
Centrum	15	28	56	1	324
Prawica	9	26	64	2	289
Trudno powiedzieć	9	15	70	6	222

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, potrzebna jest odrębna ustawa gwarantująca kobietom i mężczyznom takie same prawa oraz równe traktowanie w życiu publicznym, rodzinnym i w pracy, czy też wystarczy zapis o równości płci w konstytucji? 1 - Tak, jest potrzebna nowa ustawa - zapis o równości płci w konstytucji jest niewystarczający dla ochrony praw kobiet; 2 - Nie, nie jest potrzebna nowa ustawa, wystarczy zapis o równości płci w konstytucji

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	60	9	1087
Płeć				
Mężczyźni	26	66	8	515
Kobiety	36	54	10	572
Wiek				
18-24 lat	36	56	8	156
25-34	30	64	5	191
35-44	27	65	8	222
45-54	32	61	6	200
55-64	30	62	8	139
65 lat i więcej	35	48	18	180
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	60	13	401
Miasto do 20 tys.	35	61	4	128
20 - 100 tys.	31	64	6	213
101 - 500 tys.	37	52	11	209
501 tys. i więcej mieszk.	35	62	3	136
Wykształcenie				
Podstawowe	32	51	17	307
Zasadnicze zawodowe	31	60	9	250
Średnie	35	61	4	415
Wysze	19	79	3	115
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	14	80	6	91
Prac.umysł.niż.szczebła	34	65	1	119
Pracownicy fiz.-umysł.	39	58	3	62
Robotnicy wykwalifikowani	32	65	3	102
Robotnicy niewykwalifik.	37	44	19	35
Rolnicy	17	72	11	70
Pracujący na własny rach.	32	63	5	57
Bierni zawodowo				
Renciści	35	49	16	123
Emeryci	34	52	14	214
Uczniowie i studenci	28	64	8	63
Bezrobotni	31	57	12	90
Gospodynie domowe i inni	49	49	3	60
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	26	70	4	206
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	41	55	4	107
sekt. pryw. poza rolnict.	29	66	5	177
prywatnym gosp. rolnym	18	70	12	82
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	36	54	10	150
276 - 399	26	65	8	126
400 - 549	32	56	12	249
550 - 799	33	59	8	181
Powyżej 799 zł	32	66	2	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	61	9	328
Średnie	34	57	9	494
Dobre	29	63	7	266
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	59	10	64
Raz w tygodniu	30	61	9	568
1-2 razy w miesiącu	27	63	10	182
Kilka razy w roku	38	53	9	182
W ogóle nie uczestniczy	42	55	3	90
Poglądy polityczne				
Lewica	34	61	5	254
Centrum	32	61	8	320
Prawica	30	66	4	289
Trudno powiedzieć	30	49	22	222

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, pomysł, aby w wyborach ustawowo zagwarantować kobietom odpowiednią liczbę miejsc na listach kandydatów do Sejmu, Senatu i samorządów jest: (%)

	bardzo dobry	raczej dobry	raczej zły	zdecydowa- nie zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	45	18	9	10	1087
Płeć						
Meżczyźni	12	45	20	11	11	515
Kobiety	23	45	16	6	10	572
Wiek						
18-24 lat	15	55	15	6	9	156
25-34	19	45	19	9	7	191
35-44	16	45	22	9	9	222
45-54	15	48	17	13	6	200
55-64	23	38	21	8	10	139
65 lat i więcej	19	38	15	6	22	180
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13	46	18	6	17	401
Miasto do 20 tys.	25	46	17	6	6	128
20 - 100 tys.	12	49	24	10	5	213
101 - 500 tys.	23	43	16	8	10	209
501 tys.i więcej mieszk.	26	36	14	20	5	136
Wykształcenie						
Podstawowe	19	42	15	6	18	307
Zasadnicze zawodowe	17	53	15	6	9	250
Średnie	18	47	20	9	6	415
Wyższe	13	29	28	24	7	115
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	8	33	29	23	6	91
Prac. umysł. niż. szczebla	19	49	18	7	7	119
Pracownicy fiz. - umysł.	17	56	18	4	5	62
Robotnicy wykwalifikowani	20	38	21	10	11	102
Robotnicy niewykwalifik.	20	58	3	4	15	35
Rolnicy	13	45	22	6	13	70
Pracujący na własny rach.	15	45	18	18	5	57
Bierni zawodowo						
Renciści	17	40	18	9	16	123
Emeryci	21	40	18	6	15	214
Uczniowie i studenci	7	56	19	15	3	63
Bezrobotni	19	52	17	3	10	90
Gospodynie domowe i inni	30	55	6	2	8	60
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	17	46	20	11	6	206
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	11	47	23	11	9	107
sekt. pryw. poza rolnict.	18	44	17	13	8	177
prywatnym gosp. rolnym	17	44	20	6	12	82
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	23	48	13	5	10	150
276 - 399	20	49	17	5	9	126
400 - 549	16	52	15	8	10	249
550 - 799	19	34	24	9	13	181
Powyżej 799 zł	20	36	25	14	6	152
Ocena własnych war. mater.						
Złe	19	43	16	8	14	328
Średnie	20	45	18	7	10	494
Dobre	12	47	22	14	6	266
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	42	26	9	8	64
Raz w tygodniu	17	47	19	7	11	568
1-2 razy w miesiącu	16	45	16	10	13	182
Kilka razy w roku	23	43	16	10	9	182
W ogóle nie uczestniczy	18	40	20	16	6	90
Poglądy polityczne						
Lewica	21	47	21	5	7	254
Centrum	19	49	21	5	7	320
Prawica	15	43	18	19	6	289
Trudno powiedzieć	16	40	13	5	26	222